

"Avustralyalılar! şimdiye kadar hep yabancıların ürünlerini kullandınız. Artık Avustralya malı kullanın ve ülkemizi onlardan geri alalım. Çok heyecanlıyım!" Bu sözler Avustralya'nın kendisini gündemde tutmak için her yolu deneyen milliyetçi-ırkçı parti lideri Pauline Hanson'a ait değil. Belki de inanmayacaksınız ama bu satırları bir deterjan reklamından aktardım. Ağır bir Avustralya aksanıyla konuşan ve üzerinde Avustralya bayrağından yapılmış bir gömlek olan reklam yıldızı her gün ekranlarda boy göstererek yabancı ürünlere bağımlılığın sürmesi halinde işsizliğin artacağını söylüyor ve insanları kendi deterjanını kullanmaya davet ediyor. Bu ilk bakışta basit ve hatta biraz da ucuz bir pazarlama taktiği olarak görülse de bahsedilen reklamın Avustralyalıların özellikle son haftalarda yoğunlaşan bazı duygularına tercüman olduğunu söylemek mümkündür.

Avustralya ekonomisi oldukça zor günler yaşıyor ve durgunluğa girmek üzere. Ancak bu durum sadece Avustralya'ya özgü değil. Bazı iktisatçılara göre 1930'lardaki büyük buhrandan beri ilk kez bütün dünya ekonomileri aynı anda yavaşlıyor. Tarihe

Üçüncü dünya savaşı

bakınca büyük buhranın İkinci Dünya Savaşı'na yol açtığını görüyoruz. Acaba tarih gerçekten tekrardan mi ibaret? Hayır, çünkü savaş çoktan başladı bile. Adı da "küreselleşen kapitalizm". Ekonomik yavaşlama bu savaşın sebebi değil bir parçası. SSCB'nin dağılması ve soğuk savaşın bitimiyle başlayan küreselleşme olgusunun birçok olumlu tarafı varsa da yarıştaki geri kalan veya geri bırakılan ülkeler, daha güçlü olanlar tarafından işgal ediliyor.

Tekrar Avustralya'ya dönelim. Küreselleşmenin Avustralya'ya ne faydasının olduğu sürekli tartışılır. Son dönemlerde ise savaşın Avustralya'ya sıçradığından ve ülkenin işgal altına girdiğini görüyoruz. Geçtiğimiz haftalarda Avustralya'nın en büyük şirketlerinden olan ve madencilik sektöründe faaliyet gösteren BHP, İngiliz firması Billiton ile piyasa değeri 57 milyar Avustralya Doları'nı bulan bir evlilik gerçekleştirildi. "Büyük Avustralyalı" diye

anılan BHP'nin bu anlaşmayı imzalamasından sonra bir gazetenin manşeti şöyle idi: "Daha da büyük, ama artık Avustralyalı değil." Bu anlaşmadan birkaç gün sonra Avustralya'nın en büyük özel telekomünikasyon kuruluşu olan Optus'un 20 milyar Avustralya Doları karşılığında Güneydoğu Asya'nın iletişim devi ve Singapur'un en büyük kamu kuruluşlarından biri olan SingTel tarafından satın alınacağı açıklandı. Bu gelişmelerden sonra Avustralya'nın "şube ekonomisi", ya da başka

bir deyişle ulusal özelliğini yitiren ve başkalarının şubesi konumuna gelen bir ekonomi olduğu görüşleri iyice ağırlık kazanmaya başladı. Küreselleşme doğrudan bir tehdit oluşturma bile oyunun kurallarını değiştiriyor. İş dünyasındaki rekabet milli sınırları aşarak küresel hale geliyor. Artık şirketler için ülke içinde güçlü olmak yetmiyor çünkü rakipler dışarıdan da saldırıyorlar. Büyümek ve dünyaya açılmak şart. BHP Yönetim

Kurulu Başkanı Don Argus'un güzel bir sözü var: "Şirketinin değeri 30 milyar Amerikan Doları'nın üzerinde değilse radar ekranında bile görünmez seni." Büyük buhranın ardından gelen dünya savaşıyla emperyalizm sona ermiş ve ulusallaşma başlamıştı. Şimdiki savaş ise çarkı tekrar tersine çeviriyor ve ulusallaşmanın yerine "ticari emperyalizmi" getiriyor. Bu sefer dünyayı krallar ve imparatorlar değil, CEO'lar yönetiyor.

O zaman da bir ülke ekonomisi için iki seçenek kalıyor. Ya çok güçlü olup uluslararası alanda itibar kazanacak, ya da şube ekonomisi olup idare edeceksin. Yabancı sermayenin özellikle Türkiye durumunda olan ülkelere büyük fayda sağladığını inkar edemeyiz. İşgal orduları yerel halka eziyet etmek yerine istihdam sağlıyor belki de ama sonuç olarak şube ekonomisi olmanın ötesine geçemeyenlerin sözünü de kimse dinlemiyor. Avustralyalılar bu durumun farkına henüz varmaya başladılar ve deterjan reklamındaki adamın söylediği gibi "ülkelerini geri almak" istiyorlar. Benim için işin ilginç tarafı ise bundan sonra yazılarımı gazeteye geçebilmek için Singapur hükümetine para ödeyecek olmam.

MELBOURNE'dan

ALTAY ATLI

atli@deakin.edu.au